

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Irodalmi- és Közgazdasági hetilap.

A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
LÉVA, KAZINCZY-UTCA 2.
Megjelenik minden szombatou.
Szerkesztéségi telefon: 24.

Szerkesztőség:
KÖVESKUTI JENŐ
FEKETE JÓZSEF FRANK ANTAL
főmunkatársak;

KOPERNICZKY CORNÉL SCHULCZ IGNÁC
szerkesztő a szerkesztésért felelős kiadó

Előfizetési ár:
Egész évre 4. 50.
Fél évre „ 2.50
Negyed évre „ 1.25
Egyszeri példány 10 filléért kapható
SCHULCZ PAPIRÜZLETÉBEN

Előrelátók legyünk.

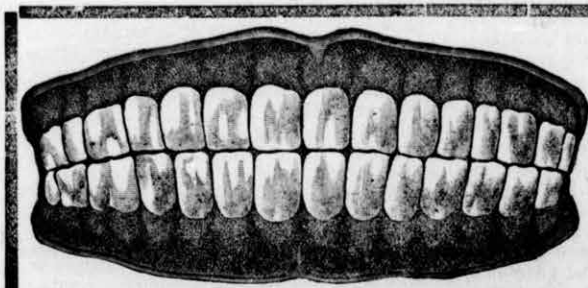
Én úgy képzelem el magamnak az emberiség történetét, hogy a Teremtő engedi az emberiséget a kultúra egy bizonyos magas fokát elérni, s akkor jön egy világrendítő katasztrófa és az ez után megmaradó emberiség viaszasülyed századokkal, hogy újra kezdje a küzdelmet, újra a kultúra legmagasabb fokát elérni törjön előre. Ki tudja, nem-e ez a mi végzetünk is? Lehetek már eddig is maihoz hasonló kulturájú népek, levén a bölcs szerint semmi új a nap alatt. Lehet ez balhit, de az egyes nemzetek történelme mellette bizonyít. Annyi mindenestire való, hogy a nagy kultúra elpuhítja az emberiséget lélekben is, de főleg testben. A mai nagy kulturájú kor gyermekének csak egy volt az eszménye: a béke. Ebben a békében pedig a legfőbb törekvése: a kényelmes, könnyű élet. Ezért a kényelmes, könnyű életért küzdöttünk és képesek voltunk feláldozni mindent. Hiszen már odáig jutottunk, hogy a legszentebb eszmék: a hit, a haza, a szabadság mindinkább elhalványodó fogalmak lettek csak. Megvannak ugyan még lelkünk mélyén, de az emberi gyarlóság oly hatalmas hamurétege fedte

azokat, hogy ily rettenetes viharok kellett elkövetkezni, hogy az lefujja lelkünkrol a takarót és újra langra lobbanjon lelkünk tüze.

A mostani vészterhes idők nem alkalmasak arra, hogy bővebben kutassuk az okot, amely a mai generációt ilyenre tette. Évtizedeken keresztül hirdetem kicsi körömben szóval és írásban, hogy általános nevelési rendszerünkkel ferde irányba haladunk. Nyitott szemmel figyeltem az óserő, a parasztság lelki-testi fejlődését, összehasonlítást téve a múlt és jelen között. Láttam, hogy a föld népe gyengül testben-lélekben egyaránt. Láttam, hogy a nagyobb kultúra nyomán ömlő salak megmérgezi a népet; a kényelemszeretet az ő lelkét is rabul ejti. Kerüli a nagyobb testi fáradsalmakat s testét nemesak jobban óvja, védi az idő viszonyosságai ellen, mint azt elődei tették, de napról-napra jobban el is kényezteti. Negyed századdal ezelőtt még láttam erőteljes öreg parasztot, aki csikorgó hidegben nyitott mellél ingujjban vágta a fát, ma valamennyi kötött gyapjúalsót hord a testén, rajta ing, mellény, kabát és még ezek tejeében a báránypőrrel bélelt felső. És még is fázik; elpuhult teste nem bírja a hideget. A régi edzett testű paraszt több-

nyire csak hírből ismerte a betegséget, a mai elkényeztetett testű már minden betegség iránt fogékony. És ily puhán neveli gyermekeit is.

Istennek hála, őseinktől öröklött bátorság, vitézség és hazaszeretet nem vészett ki belőlünk. Az ősök e dicső harci tulajdonságait mi is öröklöttük, csak hiányzik hozzá az a vésszel-viharral bizony dacoló erős, acélos test, mellyel ők bírtak. Itt mondjunk mindnyáján százszoros mea culpát. Ki törődött eddig a testi neveléssel? Ki gondolt olyan testi nevelésre, hogy az ifjú nemzedék vaskemény szervezettel bírjon, melyet a fájdalom, a szenvedés, a nélkülözés, a fáradalom nem megtörni, de annál acélosabbá, ellentállóbbá tenni tudjon? Igen, a legnagyobb kényelemben sportolunk egy kicsit és ezzel az egyoldalú testneveléssel ki is volt merítve minden. És ebben az iszonyú küzdelemben a legnagyobb esodá az, hogy a nagy kényelemben felnevelt fiaink hogy tudnak étenszomjan rettenetes utakon hónapokon keresztül gyalogolni, vizes lövőárkokban hetekig állani, halálra fáradtan a nyirkos vagy fagyott földön fekvüdni, sebekkel borítva vánszorogni, túrni, szenvedni égő kinokat. Nagyobb hősök ők!

Reményi Frigyes, fogműtermész LÉVAN, Teleki-utca 2. Bakó-féle ház

Fogtömések aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével teljesen azonos porcellánból.	Fogkoronák, csapos fog hidak vagy egész fogsorok szápadlás nélkül aranyból, platínból vagy porcellánból.	Fogkövek éitavoltítása fogak fehéritések és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.
--	--	--

mint történelmünk bármely hősei.

Minden bajnak nyomában kullog egy másik. A háború nyomában is ott jár mindenkor a sokféle epidémia. Erre annál inkább el lehetünk készülve, mert gonosz ellenségeink ellenünk zúdították a világ legaljasabb söpredék népeit is, akik az epidemiáknak valóságos tenyésztői. De mintha a természet is kedvezne neki, az enyhe, látványos időjárás is terjesztője lehet a bajoknak. Tudom én azt, hogy a mai orvosi tudomány igen sokra képes, de nem mindenható. Elszigetelt, szórványosan fellépő bajokkal bizony megküzd; de ha a baj általánosan és nagy erővel lép fel, akkor lehetlenség lesz azzal minden küzdelem. Ha az óvintézkedéseket már jóelőre meg nem tesszük, úgy megtörténhetik, hogy akiket a háború kegyetlen, gyilkos eszközeivel megmentett az isteni Gondviselés, azokat az epidémia tizedeli majd meg. Közegészségügyi állapotaink amúgy sem valami rózsásak. Hány járásban már övek óta nincs orvosos, s most, amikor a fiatalabb orvosok a csatatéren teljesítik magasztos hivatásukat, még nagyobb az orvoshiány.

Közegészségügyi rendeleteiket eddig is rendesen kiadták minden tavasszal közigazgatási hatóságaink, melyeket a községi előjárók úgyahogy végrehajtottak. Ellenőrizte

pedig azok végrehajtását a járásorvos és ki is jött vizsgálat végett a községekre, sőt még is nézett néhány házra, udvart, Persze a birónak volt esze, hogy olyan helyre vezesse, ahol a parancs végre volt hajtva. A csendőrség sem képes most az ellenőrzésre, mert az is a háza védelmében teljesít szolgálatot. Pedig itt volna már annak az ideje, hogy a felgyülemlt trágya kihordása megkezdődjék, az udvarokat előntő trágyalé eltávolítsák, a kutak környéke kavicsal feltöltessék. Most a földmives népnek amúgy sincs egyéb dolga a házi állatai gondozásán kívül; tavasszal annál nehezebben menne ez az egyéb mezei munka miatt. A fertőtlenítő szereket is lassan be kellene szerezni, mert, azt hiszem, nincs ez sem most olyan bőségben, hogy mindenütt egyszerre beszerezhető legyen. Persze ne egy szakajtó meszet, egy félliter karbont, mint amennyit eddig a bíró urak elégségesnek láttak minden baj legyőzésére.

Rendkívüli időket élünk, rendkívüli és idejekorán teljesített intézkedésekre van szükségünk. Ezen intézkedések végrehajtásának ellenőrzését pedig olyan egyénekre bízák, akiknek módjukban áll meggyőződést szerezni arról, hogy azok célszerűen, kellően és a maga idejében hajtottak-e végre. Szervezen a hatóság minden községben

járványbizottságot a község nagyságához mérten több-kevesebb taggal. Amennyire csak lehetséges, intelligens elemekből, a paraszt — kevés kivétellel — csak hátrahagyó minden közügynek, mely anyagi áldozatot kíván. A tagság elvállalása alóli nem hinném, hogy kivonná magát valaki is; a községben lakó állami és köztisztviselőnek pedig egyszerűen kötelesség az. Hogy ez az iszonyú ödöklés mikor és hogyan fog végződni, azt csak a mindentudó Isten tudja. De bármikor és bárhogyan is szakadjon annak vége, nemcsak a magunk életének védelmezése, de fajunk fentartásának érdeke parancsolja, hogy védjük, mentjük meg a jövőnek, amit a nagy pusztulásból megmenhetünk.

Kántor István.

Miért verekednek a mi katonáink?

Amikor imádságos bizakodással lessük a hadaink győzelméről szóló híradásokat, vizsgáló szemmel kell néznünk, hogy politikai, de főképen közgazdasági szempontból mit várhatunk ettől az óriási küzdelemtől, a mely sorompóba szelítja immár mellettünk vagy ellenünk az egész világot. Foglalkozunk azzal a kérdéssel, hogy várhatunk-e ennek a példátlan erőfeszítésnek nyomán valami javulást és ha igen, milyet és mikor? Magyarán: kutatjuk, miért verekednek a mi katonáink?

Egy szürke kis madár.

Egy szürke szárnyú kis madár
A zord, kegyetlen téiben megfagyott

Pedig délen úgy ég a napsugár
S az ősz arannyal átszótt, lágy ködében
Hitták a társak boldogabb hazába
S ő mezt, hevében mindent elhagyott:
Patakot, fészket, i. merős eget.
Utjába estek zúgó tengerek
És a kis gyáva féltéken megállt
És fölkereste régi otthonát.

Megijedt tán a zúgó tengerektől
Vagy nem bucsuzott el a házeresztől?
Ő visszatért az elhagyott hazába
S itt már a télnek fagyos karja várta.

Sietve és repesve ért haza,
Csókolvá inni viráglármát
Kacagva üdvözölni a napot
S az ismerős esthajnal csillagot.

De bizony semmi sem volt már a régi,
Minden idegen, árva, elhagyott.

S a szürke szárnyú gyáva kis madár
A zord, kegyetlen téiben megfagyott.
Halassy Valéria.

A Hymnus.

(Egy lábbadozó sebesült naplójából.)
Irtá és a Reviczky-Társaságban felolvasta
HERING JÁNOS.

A diadalmas roham után a csapatok szivetszakasztó lelkesedése ösztönyszerűleg dalban keresett könnyebbülést. Valaki rákezdte és az ének terjedt, mint a rohanó áradat zúgása. Pár pillanat múlva leihatlan erejű tőrfigar zengte, zokogta, imádkozta a Hymnust.

Engem a pillanat bűvös ereje megfogott és ahogy a szent hangok hulláma emelkedett, halkult és erősödött: úgy szédült bele lelkem hanghullámokból szótt délirábúta-kon a multak álomországába.

„Isten áldd meg a magyart, jó kedvvel, bőséggel, nyujts feljé: védőkart...
Láttam az ősöknek a vereczkei szorosból méltóságteljesen szertehömpölygő áradatát; láttam Árpádot a hét vezér felemelt paizsán. Láttam a pusztaszeri gyűlésen kicsorduló fogadalmi vért; láttam a buzogányos apák s heves ifju leventék szemevillanását, kardragyogását villámként cikázni négy messze világtáj reszkető n. pein.
... „Balsors akit régen tép, hozz rá vig esztendő...
Tatárdúlás, törökátok vonult el előttem. Átvonaglott a lelkeimen ezer esztendő valamennyi, letört küzdélme, ezer esztendő minden nagyotakarása, amely

az iszapba fulladt, ezer esztendő minden büszke ábrándja, amit szertefujt a rideg valóság.

S ahogy az ének az emberfeletti elragadtatás szárnyán, megismétlődő erővel csapott az ég felé: „Megbűnhődte már e nép a multat s jövendő...
egy ragyogó tűzszlopot tártam az énekió hőské feje felett, benne Hungaria asszony glóriás alakját, amint távolbatekintő szemekkel, szilárd bizalommal haladt a nagy jövendőbe. Az emberi szemnek nem való ragyogástól megvakítva, lerogytam a vérázott mezőn s a látomás tűzét lassan lassan édes nyugalommá enyhítették patakzó könnyeim.

*

Gondtalan gondolat vezette a lábam s vidám hangulattal ültem le a márványszalton mellé, bársonyos pamlagra, metszett tükör alá. Szólt a hegedű, magas volt a jövedv. Magányos ültömben csak fél figyelemmel figyeltem a zajra. Inkább elmerengtem az elmosódó rajzú harci emlékeken, amiket a hegedűszó hívott elő ismerős nótákból melyeket még nem rég messze idegenben, harcok társaimmal ének eltem együtt.

Merengéseimből néha ki zökentett egy egy hangos kiáltás, vagy egy szegény, ártatlan pohárnak halálcörgése, amit valamelyik hangoskórú leány hősi lendülettel a földhöz teremtett.

Szenzációs műsor lesz a moziban!

Talán kellenél több véleménynel kerülök ellenkezésbe, amikor azt mondom, hogy végeredményben részünkre minden esetre csak jót és üdvöset várok ettől a nagy küzdelemtől. Nincs kétségem aziránt, hogy azok a fegyverek, amelyeket a dicső szövetségünkkel a jog, igazság és kultúra érdekében harcba vittünk, a győzelem babérkoszorújával térnek majd meg, de ha az üzletember számító szemével vizsgáljuk a háboru várható hatását, arra az eshetőségre is kell gondolnunk, amit mindnyájan kizárnak tartunk, t. i., hogy ha nem az igazság győzne, mire lehetünk főképen financiai politikai életünkbe elkészülve? Még pedig egyrészt állami hitellünk, másrészt belső gazdasági fejlődésünk szempontjából milyen eshetőségekre számíthatunk?

És mert jobb, ha az ember előbb a keletlen esik át, hogy a végén a jónak, kellemesnek annál jobban örüljünk, vegyük előbb azt a kizárt eshetőséget, ha a háboru kimenetele ránk nézve kedvezőtlen lenne.

Mindenfelől azt halljuk, hogy katonáink, különösen a magyarok, csodákat művelnek; minden baka, minden huzár egy-egy hős, a magyar tüzér, honvéd, sőt még a népfelkelő is elsőrangú katona, akiket német tiszt is a németekkel egyenrangúknak ismernek el. Semleges országok lapjai, sőt Ausztriának és szövetségünknek olyan újságai, amelyek eddig nem voltak valami hízelgő véleménynyel rólunk, az elismerés, a csodálat és lelkesedés hangján írnak a magyar katonáról. Még az ellenség is félve emlegeti, dicsérve tiszteli a magyar harcost és a honvéd nevet az egész világ megtanulta.

Mi következik ebből? Az, hogy amilyen félelmetes a magyar ellenségnek, olyan értékes és megbecsülendő szövetségeseink, akivel érdemes barátságot taitani, összeköttetést ápolni. Ezt tudja ugy a jóbarát, mint az ellenség. Tudja azt is, hogy az ilyen kultúrában és becsületben nevelt harcos nemzet katonaságának létérdeke, hogy rendszeres fellegyünk szerelve és hogy ennek az állandó nagy megterhelésnek megfelelően fejlődhesen közgazdasági és politikai életünk. Német szövetségeseinket áthatja az a tudat, hogy annak a nemzetnek vitéz fiait érdemes, rá nézve is értékes dolog megfelelően felszerelni a háboru befejezése után esetleg tovább agyarkodó nagyhatalmak ellenében és ha a mi anyagi eszközeink egy — Isten ments — kedvezőtlen háboru esetén nem lennének megfelelőek, a szövetséges köteleessége, mert elsősorban az ő érdeke, a mi hadaink kelendő felszerelését elősegíteni.

Kellő felszerelést pedig csak megfelelő financiai helyzetben levő ország adhat katonáinak. Meg vagyok győződve arról, hogy ha a magyar állam kölcsönigénnyel lép majd Németország elé, eddig soha nem remélt kedvező fogadtatásra és sikerre számíthat.

De a kölcsön után kamatot is kell fizetni, a kölcsönt törleszteni is kell.

Ezeknek a kötelezettségeknek csak pénzügyileg konszolidált megfelelő erőforrásokkal rendelkező ország képes eleget tenni, miért is a mi dúsz természeti kincseinknek nagyarányu kihasználása lesz a német tőke egyik főfeladata. És mert az ilyen pénzügyi műveletek üzletnek is elsőrangúak

lesznek: a most semleges, tőkeerős államok is fel fogják ismerni a velünk létesíthető üzletlek jelentőségét és felkeresnek bennünket biztos és jól jövedelmező elhelyezésre szánt tőkékkel és nem idegenkednek majd tőlünk ugy, mint ahogy azt a közel-múltban is tették.

A háboru fényesen megoldotta azt a kérdést, hogy örökös belviszálykodásaink mellett mi lesz velünk? Mi történik Magyarországgal, ha a természet örök törvényei folytán előbb-utóbb trónváltás lesz? Hova szakad el Ausztriától ez a revolucionális eszméktől átítatott ország? Összes pártjaink megmutatták, hogy nagy veszedelmek idején egyik vagyunk a Habsburgok jogara alatt az ország határain belül is és nem csupán a király személye az összekötő kapocs Ausztria és Magyarország között, de azt is, hogy ez az ezer év óta fennálló ország újabb ezer évre megváltotta a fennállás és haladás jogát.

Velünk tehát érdemes üzletet kötni. Inkább érdemes a magyar járadékot, a magyar zálogleveleket, vasuti kötvényeket és egyéb befektetési értékeket vásárolni, mint a valparaisoi, nikaraguai, mexikói és egyéb államadósságokat, amiken a franciák is, a svajciak is annyi pénzt vesztettek és amelyek helyett a biztos bázisu, szolid magyar értékekbe lesz érdemes a felgyülemelő és elhelyezését kereső nagytőkét fektetni. Ez áll különösen azokra a tőkeerős semleges államokra, amelyek őriási jövedelmeket hoznak a mostani háboruból. A legjobb piacok fokozott érdekfűzésére számíthatunk.

Eszembe sem jutott, hogy megbotránkozom a mulatók kedvére. Hízen mikor annyi minden szomorúság, aggodalom nehezedik a lelkekre, baljóslatu dolog lenne, ha az ügyis könnyű szerrel ellálandó vidámságot pár órára sem lehetne visszahozni.

Külömben is a magyarnak meg van az a jó, vagy talán rossz szokása, hogy mindjárt azt mutogatja: ki a legény a csárdába. Igaz, hogy most az eleje a harctéren mutatja a magyar virtust, de némelyek, — akiket a nagy tusából itthonhagytak, meg akik a hadak útján valahogyan, akárhogyan elmaradtak, — idehaza, — poharak közt mutogatják, hogy mit tudnak. Isten neki! Mutogassák!

Egyszerre csak megdöbbenve veszem észre, hogy a hangos zűrzavarból, a mondva csinált harcizajból valami ismerős, de nem várt hangok bontakoznak elő. Felfigyelek és ime, mint mikor az ártatlan leányzó véletlenül trágár szavú társaságba téved: ugy bolyongott, ugy reszketett ide s tova a zenehangos, füstös, nehéz levegőben a szent dalban — a Hymnus.

És akik énekeltek? Mint az utszéli csavargó, ki Argyrus királyfi aranyos ruháját öltötte magára, vagy mint az a vásártéri koldus, ki a szoltár áhitatát feszít arcára: olyan volt mindegyik.

Mindenki fölállt, én is fölállottam s ahogy az erőszakkal előrángatott dallam fel-alá bukdácsolt az idegen levegőben:

úgy zuhant az én lelkem is szárnyaszegve elmult, de soha vissza nem kívánt torzidők vliágába.

„Isten áldd meg a magyart jó kedvvel bőséggel, nyujts feléje védőkart, ha küzd ellenséggel”. . . Megjelent előttem az ősidők tehetetlen és neveléses gyászmagyarja. Láttam Endre király nyomorult Magyarországot. Elvonultak előttem a törökrengatók, a labancrenegatók, a muszkavezetők. Láttam, hogy míg mások izzadva dolgoztak, harcoltak, az igazi Istenáldásért: addig ők mímelve a munkát, hazudva a harcot, könnyű áron drága koncot szereztek.

„Balsors akit régen lép, hozz reá vég esztendő”. . . Tessedő koroknak hazug jelszavakkal kihimzett zászlóit láttam, amelyeknek oktalan védelmében csak úgy hullottak a könnyenhivők.

Hamis eszmék tiszteletére épült oltárok meredtek előttem, amikre bódultán hozta nagy áldozatait az elvakult tömeg.

De láttam azokat is, akik a hazug jelszavak zászlóit kitűzték; azokat is láttam akik a háttérben a bálványisten oltárain a tüzet táplálták. Ugy rémlett előttem, hogy kettős az arcuk. Egyik az emberek felé van fordíva és honfi bánat ül rajt, vagy ha úgy tanácsos: tüzes lelkesedés biborában ragyog; a másik arc, az igazi, az önzetlenül lelkesedők felett gúnyosan mosolyog.

És ahogy a lélektelen hangok utoléro

hullama az erőtlen erőfeszítés hurján kinosat csikordult: „Megbűnhődte már e nép a múltat s jövendő!”, reszketve szorult össze a szívem arra a gondolatra, hátha ez a torzének is feljuthat az égig!

De nem jutott. Belezavarodott a füstös levegőbe s amint ott erőtelten semmivé foszlott, kinos lédércnyomás alúl felszabadult lelkemet előntötte a gúnyval vegyült keserű harag.

„Miképen kívánkozik a szarvas a folyóvizekre, akképen kívánkozik az én lelkem tehezád, óh Isten.” És ahogy beléptem a templom szentelt csarnokába, épen felbőgött az orgona. Lassan, komolyan szálltak a hangok . . . rezegtek . . . hajladoztak . . . majd lágyan összeszűrődtek, mintha a hívőknek a nagy Istenbe vetett közös bizalmát akarták volna kifejezni. A meleg hangokhoz mindig újabb és újabb szótak vegyültek, mindig teljesebbek és teltebbek lettek az accordok, mintha az orgona szava mindig több és több imára nyíltó lélek fohászkoadását szivta volna magába.

Ekkor sóhajtásnyi csend témadt . . . s a következő pillanathan zokogó bizalommal áradt ég felé a Hymnus imája. Az áhitat engem is lágyan körülölelt s ahogy a szongó zengés halkult és erősödött, úgy rajzoltam elém nagy idők álomképei.

„Isten áldd meg a magyart, jó kedvvel,

Amellett ez a háború megtanított bennünket arra is, hogy takarékoskodni, dolgozni kell, nagyobb erővel, jobb beosztással, mint eddig, ha meg akarjuk állani helyünket. Mert ahogy az egyéni függetlenségnek csak a vagyon az alapja, állami önállóságunknak is, — akár az Ausztriával való szövetségben — szintén csak nemzeti vagyonosodásunk képezheti alapját. Régi adoma, hogy minden magyar 40 K adóssággal jön a világra és egész életén át azon iparkodik, hogy ez a 40 K minél több kamattal szaporodjék. Ennek úgy kell megváltozni, hogy a passzívum a jövőben aktívumra változzék, amit el is érhetünk a magunk erejéből, esetleg jó barátaink támogatásával.

(Folyt. köv.)

P. A.

A Reviczky-Társaság háborus estéje.

A lévai Reviczky-Társaság harmadik háborus estéjét szerdán tartotta, szokott helyen, a városi székház dísztermében, figyelemes halgatókör előtt.

Első számul dr. Karafíth Márkus élvezetes felolvasásban bemutatta Erdélyi Józsefnek Isten és a háború című szép dolgozatát, melynek gondolatmenetét az alábbiakban ismertetjük:

A mely szeretetnek egy hálálán gyermeke van: az aggodalom. A nagy szeretet szülte aggodalmat keserű érzések, kínos gyötrődések forrásává teszi a háború. Az aggodalom akkor is elől kérdéseivel, ha a zaklatott lélek az Istenben való bizalomban keres pihenést. De még ezt is megakarja

ingatni. Kereshetünk-e hát megnyugvást ma is az Istenben való bizalomban? Van-e értelme a bizakodott kérő, könyörgő imádságnak? — A háború kétségtelenül a legrombolóbb rossz, a legnagyobb csapás. Az Isten, a végtelen jószág, ezt a nagy rosszat, mint célt nem akarhatja. De, azért bár nagy rossz, az Isten tudásával kell történnie s Istennek kell itélkeznie fölötte. A háborúban az egyik fél mindig igazsáért küzd, akkor tehát Istenből nyert jövedel. Az igazságos érdekekért való harc pedig egy-egy nemzetnek nemcsak joga, hanem olykor kötelessége is, mint az egyénnél az önvédelem: jog és kötelesség egyszermind ilyen igazságos érdekek: önálló nemzeti létünkért küzdünk mi a mostani háborúban. Ez az önvédelmi harc jogunk és kötelességünk. Ez a mi igazságunk s ebből táplálkozni Istenben való bizalmunk is, mert Isten lényege és igazságossága azonosítható s így Istennek akarnia kell az igazság diadalát. Isten léte tehát az igazság győzelmének biztosítéka. De a háborúban — sok ok miatt — nem mindig az a győz, akinek igaza van. Ezt a történelem sok példával igazolja. Ez lehetséges, mert az igazságot képviselő nép veresége még nem az igazság veresége. Az igazságot le lehet tiporni, de föltámad, mert nem lehet megölni. Ha az Isten nem engedné meg, hogy az igazság olykor erőszakot szenvedjen, a szabadnak teremtett ember dolgaiba folyton esedélv kellene beavatkoznia. De akkor az ember csak báb, sakkkfigura lenne. Az Isten tisztelben tartja az ember szabadságát s azért sokszor megengedi az igazságtalanság ideiglenes diadalát. Hogy mikor, mi módon: harci győzelemben vagy egyezségben vagy más módon győz-e az igazság véglegesen: nem tudjuk. Mi nem diktálhatjuk Istennek az igazság érvényesítésének módját, csak az igazság diadalát várhatjuk tőle joggal.

Az aggó lélek a történelemből csak megnyugvást meríthet. Igaz ugyan, hogy vannak esetek, a történelemben, amelyek az isteni igazsággal nehezen egyeztetetők össze, de ezekért se hibáztathatjuk az Isten. Az Isten világfölfogása tökéletesebb az emberénél. Tökéletesebb a világtérve is, amely szerint a mindenséget kormányozza. Isten világkormányzati programjában az igazság mindig érvényesül, mert a lényege szerint az igazságos Isten nem akart nem igazat. Ezért rendületlenül bízhatunk benne. Ezért észszerű az ima ma is: hisz azt kérjük Istenből, amit Istennek is akarnia kell. „Tiszteljük az imádkozókat! Bizalmat és lelki erőt öntenek belénk s ezek nélkül nincs győzelem!”

A tetszéssel fogadott felolvasás után *Porubszky Géza* olvasta fel *Háborus* szoltár című versét. Vallásos áhitat, ihlettség áradt belőle, nyelve bibliai erőt, bibliai szint mutat. Szerzőjével a lévai írók gárdája új taggal szaporodott. Ezt követően *Hering János* olvasta fel általános tetszés közepette Hymnusát; a költői-látomásszerű szép művét lapunk más helyén megtalálja az olvasó. Végül *Sajó Sándornak* a magyar katonák dicséretét zengő hatalmas és nehéz költeményét nagy erővel és lendülettel szavalta *Zalai János*.

HIREK.

— Segélyakció a kisiparosokért és kiskereskedőkért. Jelentették, hogy a kormány a hadsegélyző adók bevételének terhére segélyben fogja részesíteni azon önnálló kisiparosokat, kiskereskedőket és magántisztviselőket, akiknek anyagi egzisztenciáját hadbavonulásuk vagy a gazdasági konjunktúrának a háború okozta megzavarása alapján támadta meg. A beszercebányai kereskedelmi és iparkamara leirata folytán a segélyakciót Léván is megindította *Báthy László* prépostplebános, kamarai tanácsos elnöke alatt a lévai kamarai tagokból, továbbá mindenféle kereskedelmi és ipari szakkör meghívott egyénekből alakult helyi bizottság. Ennek a bizottságnak működési köre kiterjed Léva város, a lévai, valamint a verebélyi járások területére. Amint értesülünk, a bizottság a Léva város területén segélyre szorultak megállapításával már el is készült. Ezen családok száma 40—50 között van. A magántisztviselők közül senki sem szorult segítségre.

— Főgyházmegyei hírek. A haláleset következtében megüresedett óbarsi plebánia adminisztrálásával a bibornok hercegprímás *Szakács Viktor* ujbácsi plebánost bízta meg. — Ifju *Horváth Ferenc* velséci adminisztrátor, ugyanoda plebánossá nevezetett ki.

— Lévaiak Szibériában. *Bella Antal* lévai vegyítisztító, népfelkelő katonái felesége rég halottnak hitte. Hír sem jött felőle, meg a bajtársai is azt beszélték, hogy szemük előtt esett el a harctéren. *Belláné* nagy meglepetésére szerdán levél érkezett a férjétől, aki Szibériának Cudopl helységéből írt, vagy jobban mondva, íratott egy német levelet, igen röviden. Azt írja, hogy október 26-án hadifogságba került, ott van vele *Bozóky* is, szintén Léváról. *Bella* ezután boldog újévet kíván és kéri a feleségét, hogy pénzt küldjön neki. Hogy miként van, azt egy szóval sem említi.

bőséggel, nyujts feléje védőkört... Nagy időket láttam. Mikor a Genius lobbogott fel bennünk, mikor a Genius teremtő ereje teremtő erővé acélozta lelkünk. Nagy magyarok nagy élete jelent meg előttem. Nagy magyar királyok, nagy magyar vezérek, nagy magyar tudósok arca rezzgett előm; láttam hogy kezükben névtelen milliók jeltelen munkája, névtelen milliók munkás bizodalma hogyan változott át Isten áldásával. Férfiakat láttam, akiket a munkás lelkesedés ifjakká varázsolt; láttam az ifjakat, kik férfiakká váltak a lelkes munkától.

„Balsors, akit régen tép, hozz rá vig esztendő...” Dúló csaták áttetsző ködében, sok-sok szenvedés, erőfeszítés gomolygása mögött, az elmosódó csendes háttérben, láttam a — magyar nőt. Aki ha anya volt, büszke áldozatként adta oda fiát. Aki ha feleség, hadba szálló párját bátorító szóval, magabizalommal nőssé varázsolta. Aki ha menyasszony, mosolygva tűzte jegyese mellére azt a szép kokárdát, ha vérzett is szíve, mikor valóni kellett, még azt sem mutatta, inkább eltakarta hazaváró csókkal.

Sok nemes gyászt láttam, sok hulló magyar vért, de ahogy az ének-organazugásba lágyan beolvadva — bátor bizalommal szólott, mikor már a hívők lelke-énekszáron felemelve, — erőteljes lendülettel fönt, az egék kapujánál állott: „Megbün-

hódte már e nép a múltat s jövődőt:” egy szellemkéz szelíd mozdulatát láttam amiatt biztatva matotat a verőfényes, békés, boldog korszakokra, amelyeket hulló vérből, nemes gyászból a Genius frkaszott ki új életre.

S mikor már az ének az áhitat magasságából visszaszállva megnyugodott, majd elhalt az orgonaszó után-zengésében: szelíden omlott szét a lelkemen az ihletett megértés arról, hogy minden fényességnek megvan az árnyéka, minden nagy eszmének akad árulója, — de azért a fényesség mégis csak világít, de azért az eszme végső diadalaként mégis beleizmosodik a való életbe.

Miközttünk is lehet kishitű és gyáva, miközttünk is lehet, kinek kezei közt minden szent dologról lehámlik a himpor: de azért a turul madár, melynek szárnya ott csaltog a Hymnus dallamába, mely a régi nagy őseket vezette, amely kuruc hadaknak volt lelkesítő lelke, minket se hogy cserben s elveri egünkről a sötét felhőket, mint tőlük elverte.

— **Hösi halál.** Vármegyének két fiát parentáljuk, fiatal életüket az orosz harcmezőn adozták fel a hazáért és királyért. Meleg, piros vérük éppen szent karácsony ünepe ömlött ki a földre, mely immár örökös takaró gyanánt borul rájuk. *Berger Károly*, a 26. gy. e. tartalékos zászlós a wislicai csatában esett el. Bajtársai *Krabóba* szállították holtestét és az ottani ir. temetőben helyezték nyugalomra. A fiatal alig 25 éves hős haláláról zászlóaljparancsnoka megható levélben értesítette az elhunytak édesanyját, *Berger Lipót* lévai építési vállalkozót. A parancsnok levélében nagy elismeréssel nyilatkozott *Berger Károlynak* a harctéren tanúsított vitézségéről. — *Horvann Ágoston*, a 68. Hartmann Sándor n. k. József főherceg kistapicsányi fővadászának a fia, életerék 23-ik évében, az északi harctéren hősi halált halt.

— **A basorozott népfelkelő korosztályok bevonulása.** A népfelkelésre kötelezetteknek általános behívása folytán mindazok a népfelkelésre kötelezett magyar állampolgárok, akik 1883., 1884., 1885. és 1886. években születtek és az 1914. évi november hó 16-ától december 31-ig terjedő időben megartott népfelkelési bemutatón szereln, vagy a későbbi utóbemutató szemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasoknak találtak, amennyiben névszerint felmentve nincsenek, 1915 évi február hó 15-én, azok pedig, akik az 1878., 1879., 1880., 1881. és 1882. években születtek, 1915. évi március hó 1-én a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvédképzésztől, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére bevonulni tartoznak.

— **A Reviczky-Társaság legközelebbi eseteje szerdán, e hó 27-én öt órakor lesz.** Műsor: 1. Porubszky Géza dr. A háboru erkölcsbölcséleti szemontjai 2. Reinhold; Phantasie. Impromptu. Zongorán játsza Cziczka Angéla. 3. Georg Hirschfeld. A zsebkönyv. Nánctól fordította és felolvassa Baker Béla. 4. Kerner: Kossuth-nyitány. Zongorán játsza Cziczka Angéla. 5. Köveskúti Jenő: Bóna hősök. Szavalja Frecska Aranka.

— **A zsarnócok közönség a sebesülteknek.** A gamberence—parkányfnai vonson a napokban egy sebesültszállító vonat keresztül vonulását jelezték Zsarnócán Bozók István, erdőhivatali tisztviselő buzgólkodására a közönség elhatározta, hogy a vonat sebesült utasait megvédelmezi. Azonban a sebesülteket más uton szállították rendeltetési helyükre, így az áldozatok zsarnócok nem részesíthették őket vendégzeretükben. Ezért aztán Muzsnay Géza és Petrovsky Alajos indítványára azt határozták, hogy az utban levő sebesülteket megvédelmezésére szánt mindenféle jókat a lévai kórházakban ápoló sebesült harcosok számára adományozzák. A több lánányi adományt Kohn Nánán be is szállította Léva és a zsarnócok közönség nevében átadta Báthy László prépostnak, a lévai Vöröskereszt egylet elnökének.

— **Az adófizetők figyelmébe.** Figyelmeztetjük az adófizető közönséget, hogy akiknek ház- és földingatlanjuk meg van terhelve, ezen körülményt a jegyzői hivatalnál kapható vallomási íven e hó 31-ig jelentésük be, az általános jövedelmi pótdó kiutetésénél való figyelembe vétel végett. A későbbi vallomásokot nem veszik figyelembe.

— **Egy havi közigazgatás.** Barsvármegye közigazgatási bizottsága *Kelti Gyula* főispán elnökletével a napokban tartotta meg havi ülését. Az alispán jelentése szerint a közigazgatási teendők a tisztviselők megcseppant létszáma ellenére is minden fenakadás nélkül végeztek, csupán az árvaszéknél mutatkozik szükségnek két tisztviselő pótlására az őslesek akadálytalan megtarthatása érdekében tisztviselői árvaszéki ülnök kinevezése. Ezután a többi tisztviselők tették meg jelentéseiket. A tanfelügyelő kegyeletesen emlékezett meg *Frics József* zarnocatelepi és *Knopp Antal* zsanafalui tanítóknak hősi haláláról. A tanfelügyelő a történelmi fontosságú évfordulón bejelenti, hogy a vármegye területén ezidőszent 237 emi napskola van megszerveve és ezeknél 376 tanító állás rendszeresítve, melyek közül 101 állami, 236 felekezeti, 23 községi és 3 magániskolai tanítói állás ténylegesen be is van töltve. 19 állás, részint mert időközben üresedtek meg, másrészt meg a kellő építkezések keresztül vihetők nem voltak, nincsen betöltve ezidőszent. A gazdasági felügyelő jelentése szerint a sok esőzés az ereket elpusztította és a lerágott ózai vetések az enyhe időben újból kibővültek, annyira, hogy az egékrak veszedelme megszüntnek tekinthető és megfelelő időjárás esetén rendes termésre lehet kilátás.

— **A gabona hatósági rekvirálása.** A gabonapiac helyzetét tudvalegleg a maximális árak életbeletétele nem javította meg. Sőt azóta csaknem minden kínálat megszűnt, miathogy a maximális árak a gabonakereskedelmét ugyazólván kiküszöbölték. Általános lett az a meggyőződés, hogy a tarthatatlan állapotokon csak a hatósági rekvirálással lehet segíteni. Erre az álláspontra helyezkedett végre a kormány is. Az idevontkozó rendelet a hivatalos lap január 15-iki számában jelent meg. A rendelet, mely az 1914. t.-c. 2. és 3. szakaszaira támaszkodik, kimondja, hogy a közigazgatási hatóság, a földmivelési miniszter felhatalmazására, elrendelheti a buzából, rozsból, árpából és zabból meglévő készletek bejelentését, továbbá, hogy a hatóság felszólítására mindenki köteles a buzából, rozsból, árpából és zabból birtokában lévő készleteket feltárni és a készletnek azt a mennyiségét, mely a saját házi és gazdasági szükségletének a közigazgatási hatóság által megállapítandó mértékét meghaladja, a hatóságilag megszabott legmagasabb áron készpénzfizetésért az Országos Gazdasági Bizottság részére átengedni. Ebben a tárgyban a közigazgatási hatóság részére kis és nagyközönségben a főszolgabíró, rendezett tanácsú városokban a rendőrkapitány, illetőleg helyettesük jár el. E megállapítás ellen három nap alatt felfolyamodásnak van helye az alispánhoz, ezeknek határozata ellen pedig szintén három nap alatt a földmivelésügyi miniszterhez.

— **A hadbavonultak és a munkásbiztosító pénztár.** Az alábbi közlemény közreadását kérték tőlünk: A lévai kerületi pénztár, további intézkedésig, tudomására hozza az érdekelteknek, hogy az állami munkásbiz. hivatalnak 18023—1914. sz. rendelet értelmében — ellentétben az eddig követett eljárással — a háboru folytán bevonult pénztári tagok itthonmaradt családtagjai illetőleg hozzátartozói jövőben sem ingyen orvosi- és gyógyszeres-lyben nem részesíthetnek. Ugyaz az 1907 XIX t.-c. 60. §-a helyes értelmezése szerint a hadbavonult

tagok a munkásbiztosító pénztárból kiléptettek tekintendők s mint ilyenek, segejyre nem tarthatnak igényt. Ez a rendelkezés nem érinti az említett törvény 61. §-ában lefektetett passzív tagságot, melyszerint az a tag, aki az Orsz. Munkásbetegs. és Balesetbiz. pénztárnál egy év tartama alatt legalább hat hónapig, vagy két év leforgása alatt 12 hónapig volt biztosítva, a törvényszerint legcsekélyebb mérvű betegséjelyezés iránti jogait a pénztárból való kilépés után még három, illetőleg hat hétig élvezi.

— **Falkoronás váltópénz.** Bécsi híradság szerint a két kormány ötvenfilléres váltópénz veretését vette tervbe. E pénz nem verését már az 1892-iki törvényben jelezték. A félkoronásokat ezüsből készítik majd a kisebb ércpénzekre irányuló igények kielégésére.

— **Műlabak és karok a katonáknak.** A közös hadügyi kormány elhatározta, hogy az amputált katonáknak tárcája terhére szerez be megfelelő művégtagokat, tisztieknek és közlegényeknek is egyformán, hogy a polgári életbe való visszatérésük után lehetőleg megkönnyítsék számukra foglalkozásuk tovább folytatását. Egy ilyen művégtag maximális költségét 250 koronában állapítja meg a minis.terium. A katonai kórházakban ápoló katonák művégtagjainak beszerzését közvetlenül a katonai hatóság intézi, a polgári kórházakban ápoló amputáltak részére pedig a legközelebbi katonai parancsnokság hadbiztosága utján kell a költséget kérelmezni.

— **A gyógyszerak árának felomelése.** A háboru okozta viszonyok által előidézett általános drágulás kiterjed a gyógyszerárakra is. A külföldről behozott fontos gyógyszerek egyre kisebb mennyiségben érkeznek hozzánk, sőt egyes gyógyszerek behozatala egészen megszűnt. Ehez képest természetesen ezeknek az ára is megráult. A belügyminis.terium hivatalos árszabványa az 1915. évre most jelent meg és ebben ezek az áremelkedések már benne vannak. A legnagyobb áremelkedés a kötszerek és a gypot áraban tapasztalható, mint amely cikkeket most a legnagyobb kereslet tárgyai.

— **A Lévai Apolló Mozgósínház vasárnapi előadásaira szép műsor lett összedíltva.** Főképpül a Nordisk film Co. egy nagyhatású ujdonsága kerül előadásra, a két fivér című 3 felvonásos dráma, a főszerepekben Beck Lilly és Föns Olaf. Ezután egy nagy-szerű természeti felvétel lesz bemutatva: A Vezuv kráterében. A táncosnók cím alatt egy kedves szírmű kerül a fehér lepedőre. Ezekhez a képekhez még öb pompásan szórakoztató humoros kép csatlakozik.

— **Talált tárgyak árverezése.** Az 1913. évben Léva város területén talált s eddig ki nem váltott tárgyak árverezése e hó 27-én d. e. lesz a rendőrségen. Az 1914. évben talált tárgyakat igazolt tulajdonosaiak szintén ott átvethetik, ellenkező esetben ezek is árverés alá kerülnek.

A Lévai takarékos és hitelintézet állandó betéteinek általános kamatlábát 1915 január 1-től kezdődő, további intézkedésig tartó hatálya 4 1/2 %-ra emelte.

HOLZMANN BÓDOG DIVATÁRUHAZA LÉVA.

Téli katonai felszerelési cikkek.

Szvaetter, teveször mellény, Jaeger és teveször ing és nadrág lábszárvédő, térd, has, ér, és talp melegítők.

Baránybőr mellények, hósapka, kötött és béleltbőrkecstyűk. — Teveször takaró. Gácsi pokróc. Óriási választék nyakkendőkben.

Női divat cikkek mélyen leszállított áron.

KOVÁCS SANDOR
cipőáruháza
LÉVA, Kossuth-tér.

Ajánlja dusan felszerelt
cipőraktárát.

Olcsó árak!
Nagy választék!

Legjobb minőségű
football-cipők.

Mértékszerű osztály.

MODERN BUTOROK
Kárpitos és díszítő munkák. Teljes lakberendezések
Weisz Ármin Öggyeztető: **Kohn Nathan**
butorkészítőnél szerezhetők be
Zsarnóczán.

TELEFON 12.

TELEFON 12.

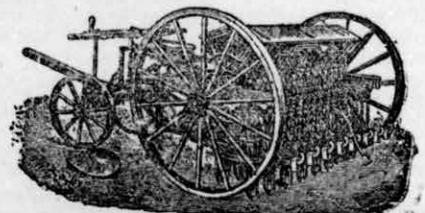
Tüzifa aprítva és hasáb, porosz-
kőszén és pirszén

rendeléseket elfogad és házhoz szállít
BRAUN JÓZSEF ÉS FIA.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

KNAPP DÁVIDNÁL, LÉVÁN.

Telefon
szám 33.

Hofherr és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Bächer & Melichar

gépeinek vezérképviselőte.

Ganz-féle motórok
állandóan üzemben
láthatók

Működő jégszekrények. Világhírű Rapid láncoskutak.
Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.

Schulcz Ignác könyvnyomdája, Léva.